

TALOUDELLINEN TILANNE
toukokuussa 1962

Taloudellinen tilanne 5.6.1962

Kuluvana vuonna on viennin kasvuvauhti ollut ennakoitus voimakkaampi. Painopiste on ollut paperiteollisuustuotteiden sekä metalliteollisuustuotteiden viennissä. Erityisesti on pantava merkille sekä paperin että selluloosan viennin suotuisa kehitys; sitävastoin puuhokkeen vienti on heikentynyt.

Kiinteitten investointien kehitys näyttää tällä hetkellä epäyhtenäiseltä. Investointitavarateollisuuden tuotannon volyyymi (kausitasoitettu, ks. kuvioliitettä) on tämän vuoden puolella ollut suunnaltaan aleneva, ja teollisuusrakennusten luvat olivat kaupungeissa ja kauppaloissa ensimmäisen neljänneksen aikana huomattavasti pienemmät kuin vuotta aikaisemmin. Toisaalta on kuitenkin otettava huomioon, että investointitavaroiden tuonti voimistui kuluvan vuoden alkukuukausina uudelleen, ja lisäksi teollisuusrakennusten luvat olivat vielä viime vuoden viimeisellä neljänneksellä voimakkaassa kasvussa; edelleen investointitavarateollisuuden tuotannon kasvuvauhdin pysähtyminen ja osittainen alentuminen viime kuukausien aikana heijastaa todennäköisesti vain paltumista tasaisempaan kasvuvauhtiin viime vuoden lopulle kasaantuneiden vientitoimitusten aiheuttamalta poikkeuksellisen korkealta aktiviteetin tasolta. Tämä tulkinta merkitsee, ettei investointitavarateollisuuden kehityssuunnan muutosta ainakaan ensi sijassa voida pitää osoituksena kotimaisen investointikysynnän kasvun pysähtymisestä.

Vähittäiskaupan myyntiluvut viittaavat siihen, että yksityisen kulutuskysyntä on kuluvan vuoden alkukuukausien aikana ennus-

teen mukaisesti kehittynyt hidastuvalla kasvuvauhdilla ilmeisesti jälleen voimistukseen vuoden jäljellä olevien kuukausien aikana. On kuitenkin syytä pitää mielessä, että yhtäältä hintojen jatkuva kohoaminen sinänsä heikentää odotettua yksityisen kulutuksen volyymin voimistumista, mutta että toisaalta havaittavissa ollut inflaatiopelko saattaa - mm. talletuskehityksen kustannuksella - lisätä kulutusmenoja.

Kokonaistuotannon kehitys on vuoden alkukuukausien aikana suurin piirtein vastannut ennustetta lukuun ottamatta teollisuuden piirissä havaittua osittaista, joskin ehkä vain tilapäistä kasvukehityksen pysähtymistä. Näin ollen ei tässä vaiheessa ole aihetta korjata helmikuun kokonaistuotannon vuosikasvua koskevaa ennustetta, jonka mukaan kansantuotteen volyymi lisääntyy tänä vuonna viime vuoteen verrattuna 5 %:lla. Sen sijaan tapahtumassa oleva hintakehitys näyttää pakottavan korjaamaan tehtyä kansantulon 8 %:n kasvuennustetta ylöspäin. Tämä arvio perustui keskimäärin 3 %:n hintojen nousuun viime vuodesta. Vaikkakin hintakehitys tähän mennessä on vastannut tehtyä hintaennustetta, lienee hintojen nousu vuoden lopulla odotettua suurempi, niin että hintojen nousu koko vuonna on ainakin 4 % ja kansantulon lisäys näin ollen 9-10 %.

Siitä huolimatta, että tuonti on ennusteen mukaisesti kasvanut voimakkaasti, on viennin suotuisan kehityksen ansiosta vaihtotaseen vajeus kuluvan vuoden alkukuukausien aikana pysynyt suunnilleen samansuuruisena kuin viime vuonna (ks. tilastojen liitteitä).

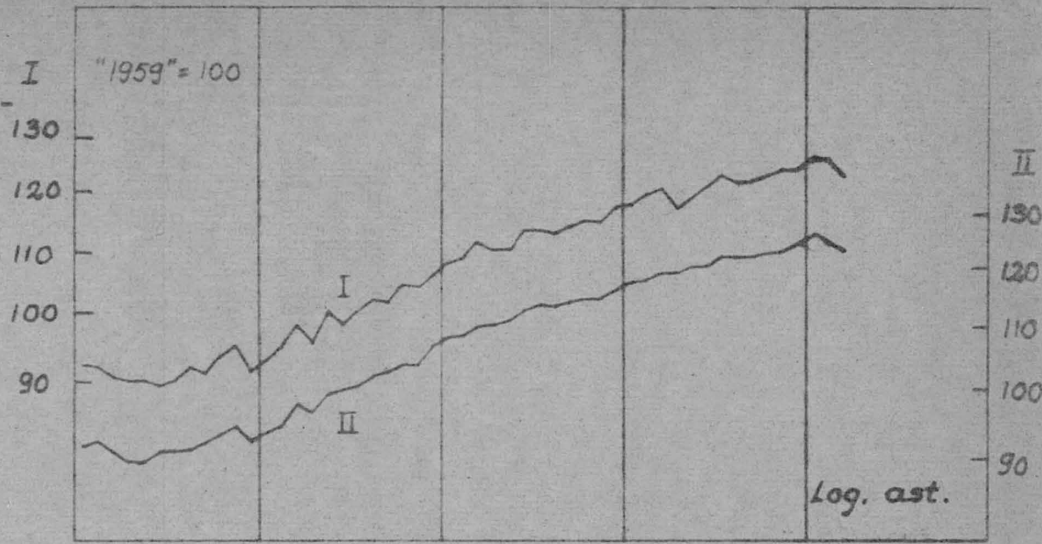
Yhteiskunnan likviditeetti on kuluvan vuoden aikana alentunut viime vuoden loppupuolen tasolta. Käteislikviditeetin alen-

tuminen on ilmeisesti ennen muuta yhteydessä rahalaitosten luotonannon kasvun ennakoitua nopeampaan hidastumiseen. Tämä luotonannon kasvun hidastuminen on kiristyksellään yritysten, ja ilmeisesti nimenomaan pienyritysten, likviditeettiasemaa, yhdessä edellä mainittujen inflaatio-odotusten voimistumisen kanssa saattanut olla vaikuttamassa myös talletusten kasvun viime aikoina tapahtuneeseen hidastumiseen.

TEOLLISUUS

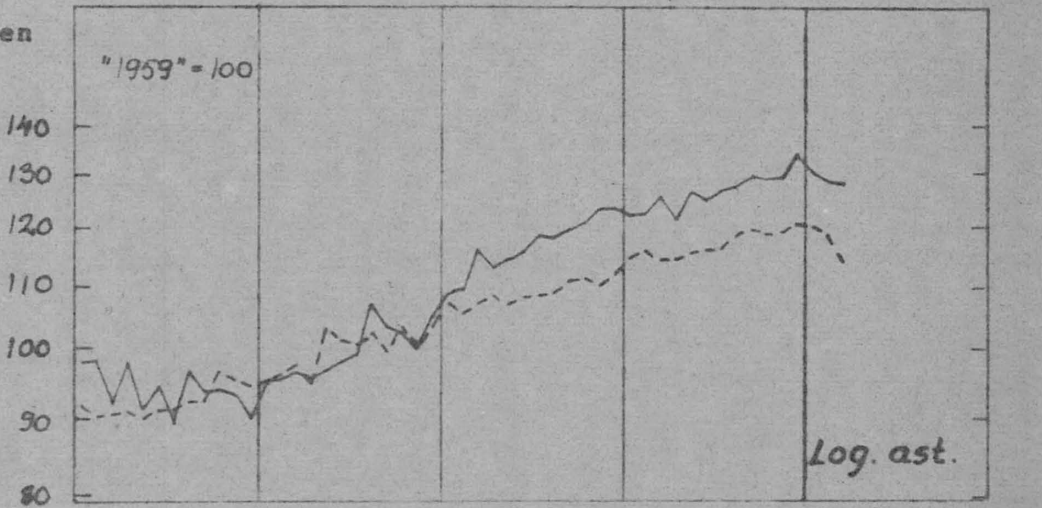
Koko teollisuuden tuotannon volyyymi-indeksi kausivaihteluista puhdistettuna

I normaalisen kausivaihtelun mukaan
 II normaalisen ja erityiskausivaihtelun mukaan

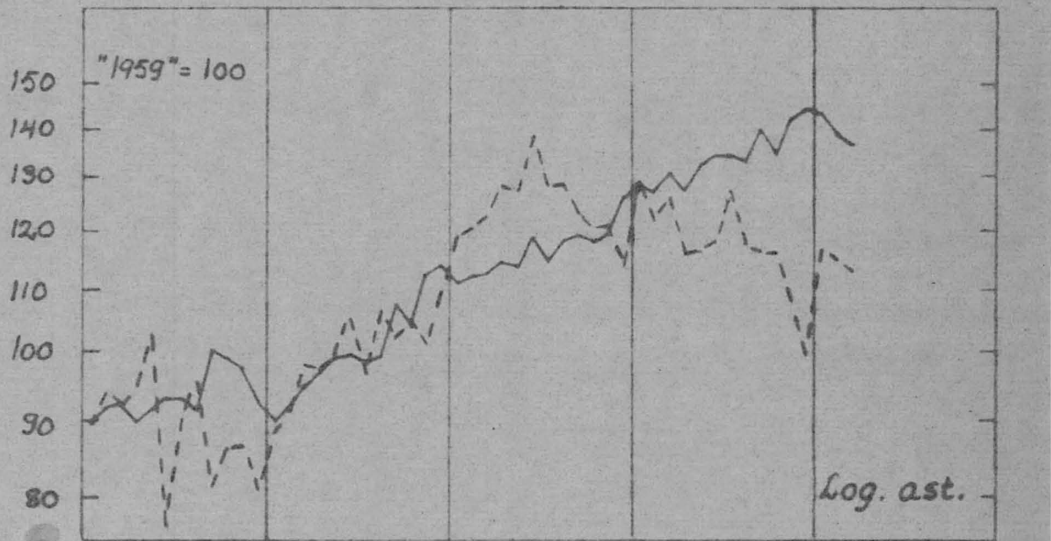

Teollisuuden pääryhmien tuotannon volyyymi-indeksejä kausivaihteluista puhdistettuna

— Investointitavara-teollisuus
 --- Kulutushyödyke-teollisuus

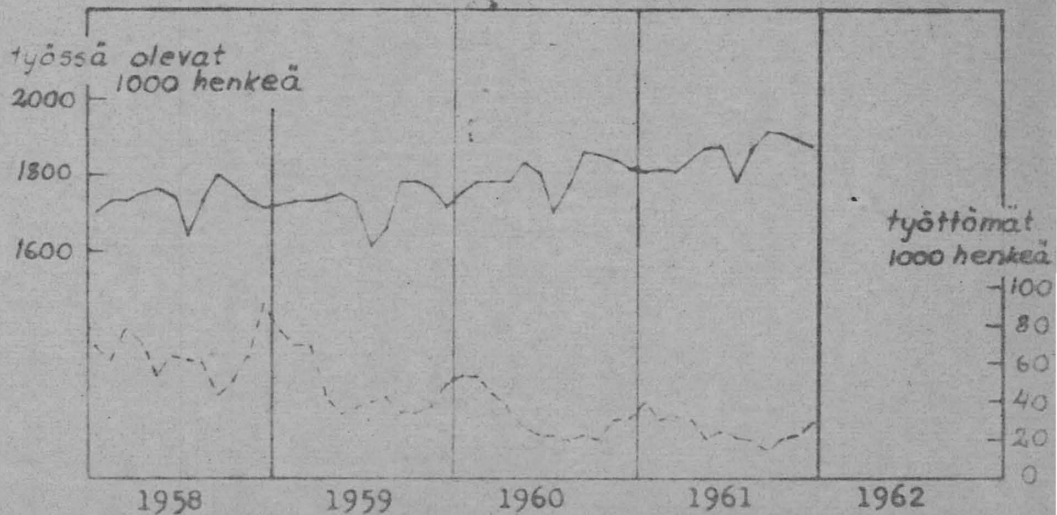

— Paperiteollisuus
 --- Puuteollisuus

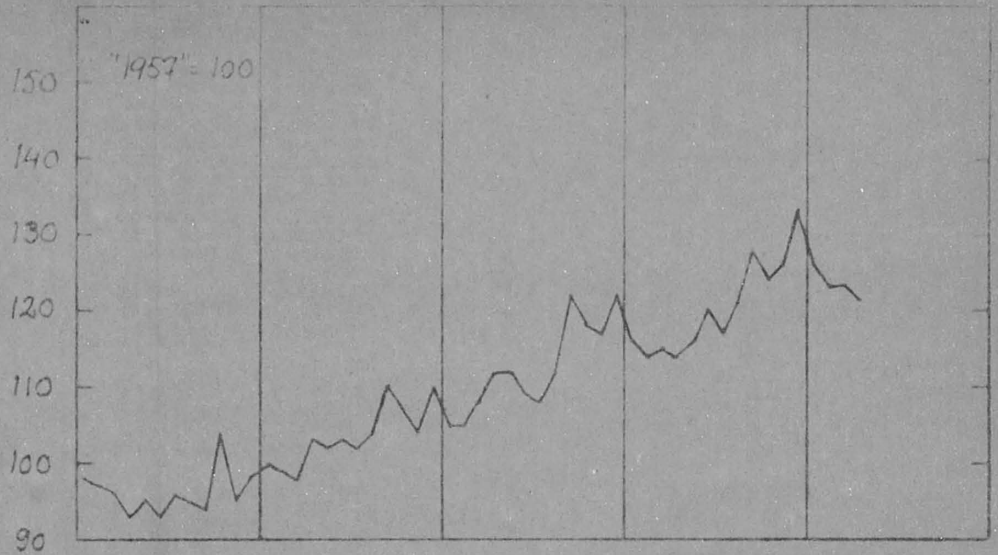
TYÖLLISYYS

työssä oleva työvoima
 työttömät (koko viikon työttömänä)

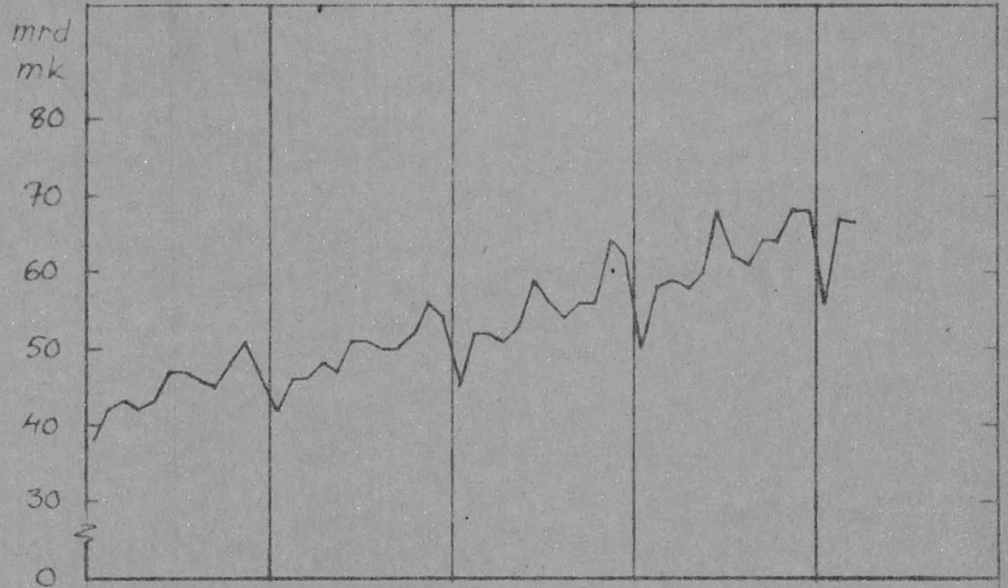
KOTIMAANKAUPPA

Osuustoiminnallisen vähittäiskaupan volyymindeksi kausivaihteluista puhdistettuna

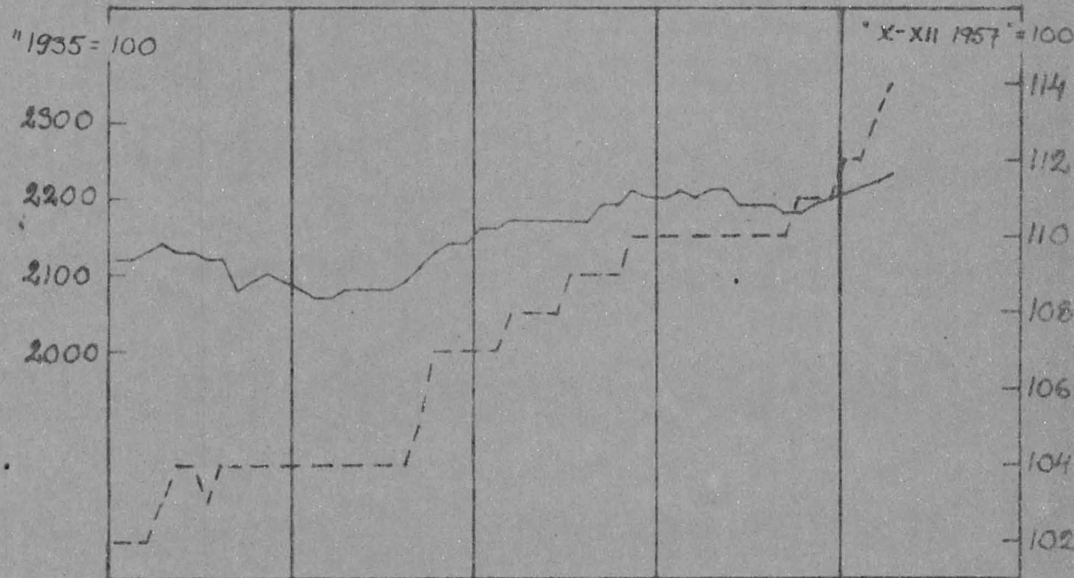
PALKKASUUYMA

Kokonaispalkkasumma kuukausittain laskettuna lapsilisä- ja kansaneläkemaksujen perusteella

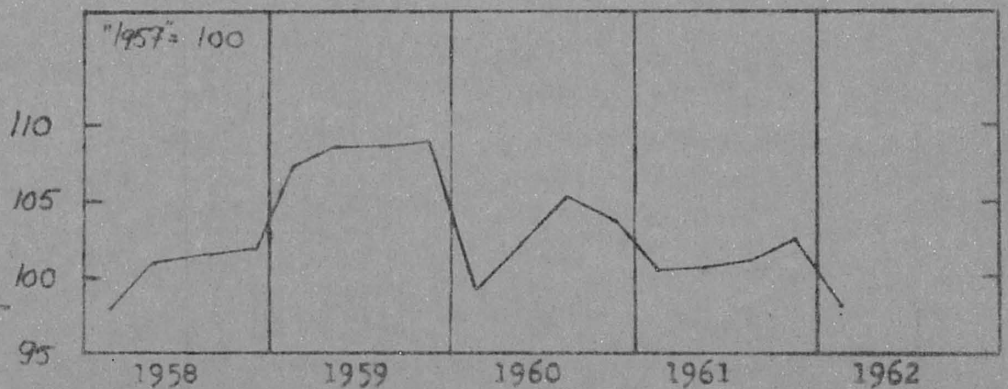
HINNAT

— tukkuhintaindeksi "1935" = 100
 - - - kuluttajan hintaindeksi "X-XII 1957" = 100

LIKVIDITEETTI

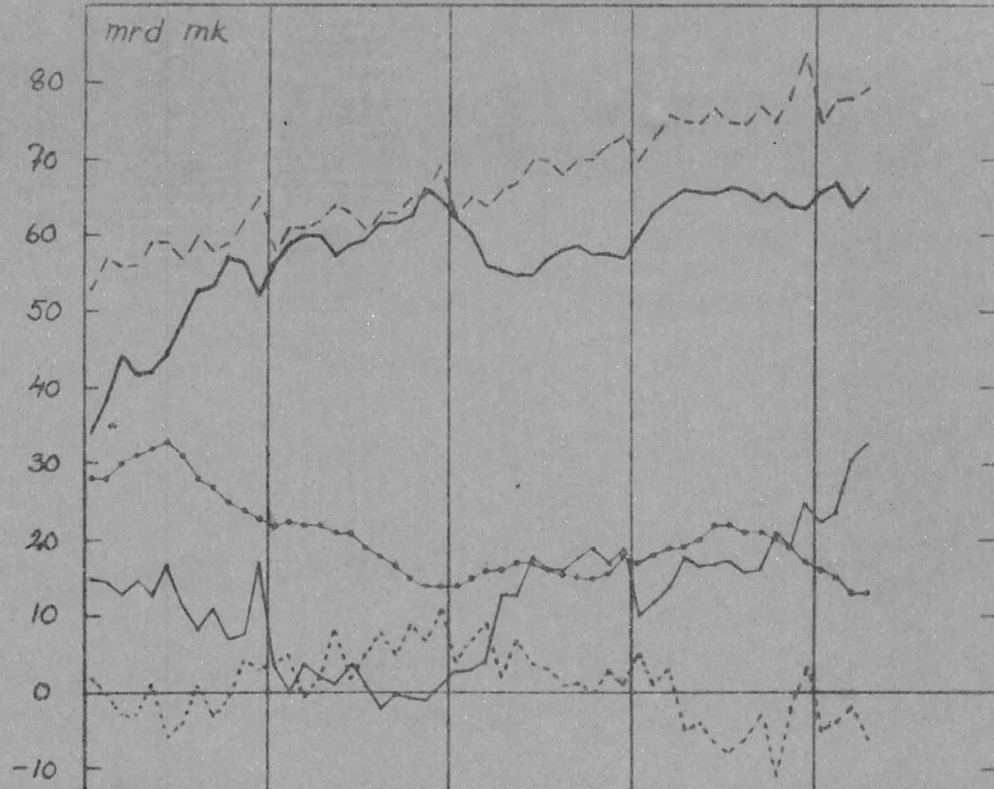
Likviditeettiindeksi = käteismaksuvälinevaranto / (Merestorin indeksi x tukkuhintaindeksi), kausivaihteluista puhdistettuna

1958 1959 1960 1961 1962

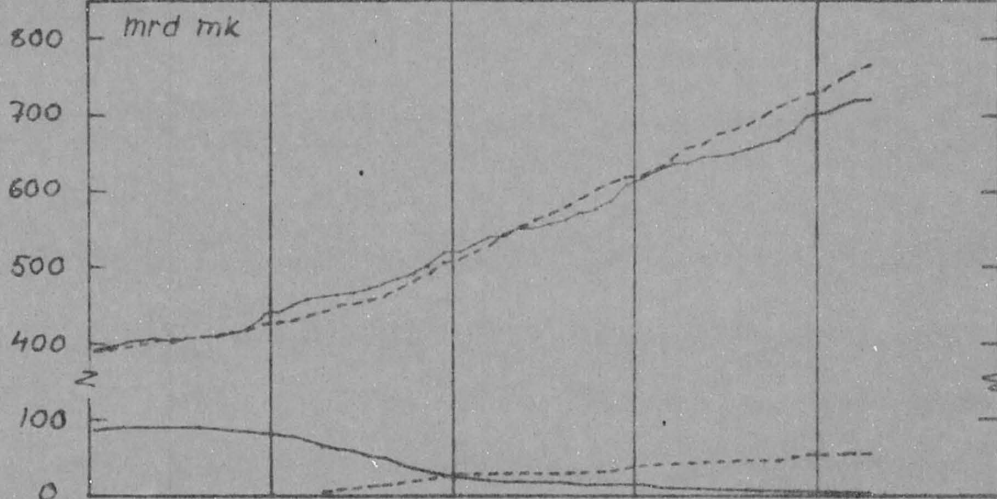
SUOMEN PANKIN
NETTOTASE

- setelistö
- ulkomaat
- - - liike-elämä
- - - valtio
- rediskontot
- pankkien
sh-tilit

RAHALAITOKSET

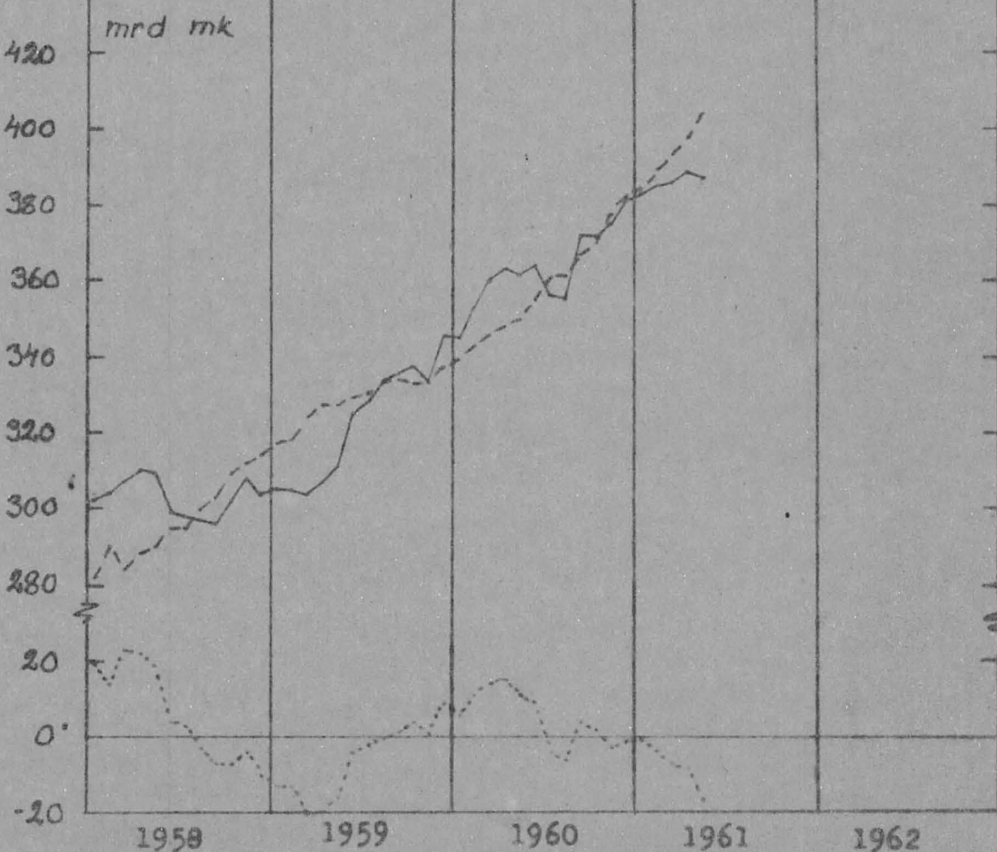
- ottolainaus
- - - antolainaus
- indeksitilit
- - - korkeakorkoiset
talletustilit

VALTIONTALOUS

- tulot ilman
lainoja
- - - menot ilman
kuoletuksia
- - - erotus

12:n kk:n
liukuva summa

1958

1959

1960

1961

1962

TILASTOJA

Teollisuustuotannon volyymin kasvuvauhti on helmi-maaliskuussa edelleen alentunut vuoden vaihteessa vallinneelta 4-5 %:n tasolta vuotta kohti. Koko teollisuuden kausivaihteluista puhdistettu indeksi oli kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 1.0 % korkeammalla kuin viime vuoden viimeisellä neljänneksellä, investointivarateollisuuden osalta vastaavat indeksiluvut osoittivat 1.4 %:n laskua ja kulutushyödyketeollisuudessa lasku oli 1.6 %. Pape-riteollisuuden indeksi laski samana aikana 0.5 % kun taas puuteollisuuden osalta indeksiluvut osoittivat tuotannon volyymin kasvaneen 6.6 %. Muun raaka-aineteollisuuden kohdalla kasvua oli 1.1 %.

Maa- ja metsätalous. Maitoa tuotiin meijereihin vuoden 1962 ensimmäisellä neljänneksellä 4.1 % enemmän ja voita valmistettiin 5.2 % enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 1961.

Rakennustoiminta. Kaupungeissa ja kauppaloissa myönnettiin vuoden 1962 ensimmäisellä neljänneksellä rakennuslupia 18 % enemmän kuin vastaavana aikana vuotta aikaisemmin. Teollisuusrakennuslupia myönnettiin 21 % vähemmän kuin viime vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Kotimaankauppa. Tukku- ja vähittäismyynnin volyymit olivat kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana 10 % ja vähittäismyynnin 9 % edellisen vuoden ensimmäisen neljänneksen volyymeja suurempi.

Työllisyys. Työväkälitystiedot osoittavat työllisyystilanteen edelleen parantuneen kuluvan vuoden tammi-huhtikuussa viime vuoden vastaaviin kuukausiin verrattuna.

Liikenteen kokonaisaktiiviteetti oli tammi-helmikuussa 10 % edellisen vuoden vastaavan ajan tasoa korkeammalla. Rautatiekuor-

maukset olivat maaliskuussa hiukan edellisen vuoden maaliskuuhuhtikuun kuormauksia pienemmät ja meriliikenteessä oli samana aikana nousua 2 %.

Ulko-kauppa. Vuoden 1962 ensimmäisen neljänneksen viennin arvo oli 71.6 mrd mk eli 12.2 % korkeampi kuin vuosi sitten ja tuonnin arvo 96.9 mrd mk eli 9.6 % suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Kauppataaseen vajaus oli tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 25.3 mrd oltuaan viime vuonna samana aikana 24.6 mrd. Vientihinnat olivat ensimmäisellä neljänneksellä 1.5 % alemmalla tasolla kuin vuosi sitten. Tämä aiheutui paperiteollisuustuotteiden hintojen laskusta. Muut vientihinnat ovat nousseet lievästi.

Tukkuhintaindeksi nousi huhtikuussa 0.5 % ja oli tällöin 1.1 % korkeammalla kuin vuotta aikaisemmin.

Elinkustannusindeksi nousi huhtikuussakin pisteellä 145 pisteeseen ja oli 3.6 % korkeammalla kuin edellisen vuoden huhtikuussa.

Liikepankkien nettotaaseen mukaan kasvoi antolainaus yleisölle kuluvan vuoden tammi-huhtikuussa 18.7 mrd (vastaava kasvu vuonna 1961 oli 15.5 mrd). Ottolainaus yleisöltä kasvoi 3.6 mrd (5.0 mrd) ja rediskontot 8.8 mrd (- 2.3 mrd).

Rahalaitosten ottolainaus yleisöltä kasvoi tammi-huhtikuussa 1962 19.4 miljardilla markalla (vastaava kasvu edellisellä vuonna 28.5 mrd). Talletustilien kasvu oli tällä aikana 23.4 mrd (32.7 mrd). Shekkitilit supistuiivat 4.0 mrd (- 4.2 mrd). Koko ottolainaus oli huhtikuun lopussa 718.5 mrd mk eli 12.8 %^o suurempi kuin vuotta aikaisemmin.

Rahalaitosten antolainaus kasvoi kuluvan vuoden tammi-huhtikuussa 39.5 mrd (38.3 mrd). Antolainaus oli huhtikuun lopussa 767.3 mrd mk eli 17.0 % suurempi kuin vuotta aikaisemmin.

Maksuvälinevarantolaskelmien mukainen pankkijärjestelmän ulkopuolinen käteisvaranto supistui kuluvan vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana 5.3 miljardilla kun vastaava supistuminen edellisellä vuonna oli 2.6 miljardia. Pankkijärjestelmän ulkomaiset nettosaatavat supistuivat 8.7 mrd (+ 1.0 mrd 1961) ja nettosaatavat valtiolta supistuivat 7.5 mrd (- 4.8 mrd). Yleisön likviditeetti on vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana alentunut.

Valtiontalous. Valtion tulot olivat vuoden 1962 ensimmäisellä neljänneksellä 12.1 % suuremmat ja menot 14.2 % suuremmat kuin viime vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Lisääntyneen lainanoton ansiosta kassatilanteen kehitys on kuitenkin ollut parempi kuin viime vuonna sillä vajeus oli tammi-maaliskuun aikana vain 2.8 mrd kun se viime vuoden vastaavana aikana oli 5.2 mrd.

Liite

Tarkistamaton laskelma maksutaseesta vuoden ensimmäisellä neljänneksellä vuosina 1961 ja 1962, mrd mk.

	1961	1962
<u>Vaihtotase</u>		
	Netto	
Tavarat	- 24.6	- 25.3
Kuljetukset	+ 3.1	+ 4.5
Matkustus	- 1.1	- 1.9
Sijoitustulot	- 0.2	- 0.8
Muut	+ 1.4	- 0.2
	- 21.4	- 23.7
Tuntematon erä	+ 5.7	+ 6.5
	- 15.7	- 17.2
	Nettosaatavat	
<u>Pääomaliike</u>		
Pitkäaikainen pääoma		
Lainoja nostettu	- 8.2	+ 6.4
Lainoja maksettu	+ 3.4	+ 3.0
Muu	+ 0.3	+ 0.3
Lyhytaikainen pääoma		
Valtio ja rahalaitokset	+ 0.6	- 4.6
Yksityiset	- 11.8	- 9.5
	- 15.7	- 17.2